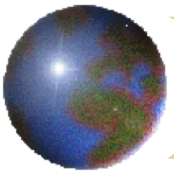
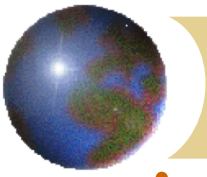

LİDERLİK KURAMLARI

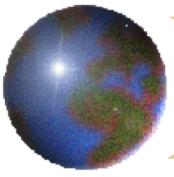
LİDERLİK KURAMLARI

- ❖ Özellik Kuramları
- ❖ Davranışsal Kuramlar
- ❖ Durumsallık Kuramları
- ❖ Spor Liderliğinin Çok Boyutlu Modeli

LİDERLİĞİN ÖZELLİK KURAMI

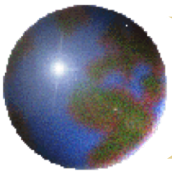
- ❖ 1900-1929 yılları arasında popüler olmuştur
- ❖ Başarılı ve başarısız liderin özellikleri karşılaştırılmaya çalışılmıştır
- ❖ Bu şekilde, liderlerin belirgin özellikleri ortaya konmaya çalışılmıştır.
- ❖ Etkili lider ilgi, yetenek ve kişilik özellikleri açısından etkisiz liderden farklıdır

DAVRANIŞSAL KURAMLAR

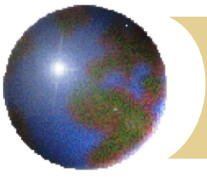

- ✦ Davranış bilimcilerine göre liderlik, gruptaki bir bireyin oynadığı role ve bu rolün diğer üyelerin beklentilerini biğimlendirmesine dayanan karŐılıklı etkileŐim sürecidir (Zel,2001)
- ✦ Bu kurama göre, herhangi bir kiŐi etkin liderlerin davranıŐlarını öğrenerek lider olabilir.

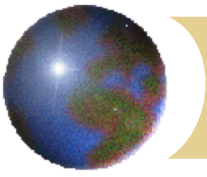
DAVRANIŞSAL KURAMLAR

- ✦ DavranıŐlar analiz edilmiŐ ve lider davranışlarının temel yönelimi belirlenmeye çalışılmıştır
- ✦ Grubun yapı ve iŐlevi analiz edilmiŐtir
- ✦ Görev ve ilişki yönelimli liderlik davranıŐları belirlenmiştir

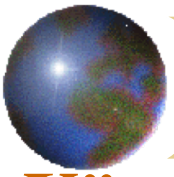
Ohio State Üniversitesi Çalışmaları

- ❖ Lider davranışının grup üyelerinin iş doyumunu ve başarısı üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir.
- ❖ Görev Yönelimli Liderlik Davranışı: Örgütlenme, görev analizi yapma, iletişim kanallarını kurma, ilişkileri belirleme, grup performansını belirleme.
- ❖ İlişki Yönelimli Lider Davranışı:
- ❖ Liderin izleyenlere saygı, güven ve samimiyet duyması
- ❖ İş doyumuna önem vermesi

Michigan Üniversitesi Çalışmaları

- ❖ **Liderin davranışsal özelliklerini araştırmaya yönelmişlerdir**
- ❖ **İlişki yönelimli liderin, görev yönelimli lidere göre daha verimli çalışma grupları oluşturduğu saptanmıştır.**

Yönetim Gözeneği Kuramı

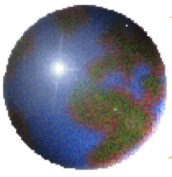
(Blake ve Mouton)

Üyeye İşgöre ne İlg	9	1.9						9.9
	8							
	.							
	2				5.5			
	1	1.1						9.1
		1	2	3	4	5	.	9

(üretime) göreve ilgi

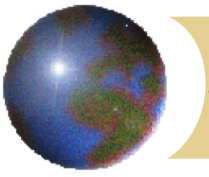
- ❖ Zayıf liderlik 1,1
- ❖ Otorite ve itaat 9.1
- ❖ Şehir kulübü liderliği 1.9
- ❖ Denge sağlayıcı liderlik 5.5
- ❖ Grup liderliği 9.9

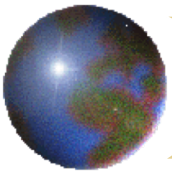
DURUMSALLIK KURAMLARI

- ✚ Çağdaş liderlik kuramları arasında yer almaktadır
- ✚ Durumsallık yaklaşımları;
  - * Farklı durumlarda etkili olabilecek liderlik davranışlarının önceden kestirilmesinin mümkün olmadığını savunmaktadır

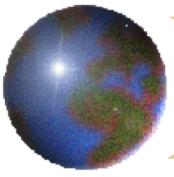
Yol – Amaç Kuramı *(House & Mitchell)*

1. Lider grup üyelerini nasıl güdüler?
2. İş ile ilgili amaçlar lider tarafından nasıl algılanır?
3. Grup üyeleri ile liderin ilişkiye yönelik davranış boyutları düzeyi nedir?

4 temel liderlik davranışı belirlenmiştir

- **Emredici (Yönlendirici) davranış:** kurallar, beklentiler ve sorumluluklar
- **Başarı yönelimli liderlik:** amaçlar önündeki engelleri kaldırma
- **Destekleyici liderlik:** dostça bir çalışma iklimi oluşturma
- **Katılımcı liderlik:** üyeleri karar verme sürecine katma

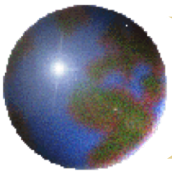

Hersey ve Blanchard'ın Durumsallık Liderlik Kuramı

✦ Liderlik Davranışı:

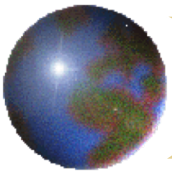
1. Göreve yönelik
2. İlişkiye yönelik
3. Grubun olgunluk düzeyi

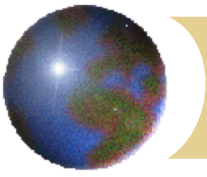
Olgunluk Düzeyi:

- ✦ **Grubun veya bireyin tüm özellikleri**
- ✦ **İş ve psikolojik yapısı ile ilgili özellikleri**

✚ Grubun olgunluk düzeyi:

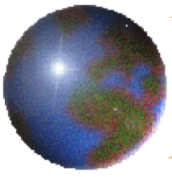
- ✚ **Düşük (n1) ----- * Görev yönelimli liderlik davranışı**
- ✚ **Orta (n2) ----- * Yüksek görev ve yüksek ilişki davranışı**
- ✚ **Orta (n3) ----- * İlişki yönelimli liderlik davranışı**
- ✚ **Yüksek (n4) ----- * Düşük ilişki ve düşük görev davranışı**

Grubun Olgunluk Düzeyi Göz Önüne Alındığında 4 Çeşit Liderlik Biçimi Ortaya Çıkmaktadır

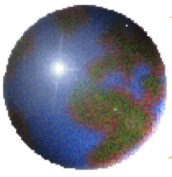
Emir verici liderlik biçimi: grup üyelerinin güdülenme ve yeterlilik düzeyleri düşük olduğu durumlarda bu liderlik biçiminin kullanılması etkili olmaktadır (Yüksek görev – Düşük ilişki)

Eğitici liderlik biçimi: Bu liderlik biçimi grup üyelerinin yüksek güdülenme düzeyine ancak düşük bir yeterliliğe sahip oldukları zaman yüksek görev ve ilişkiye yönelik liderlik biçimi kullanılır.

- ❖ Destekleyici liderlik biçimi: Grup üyelerinin güdülenme düzeyleri düşük olduğunda, düşük-görev yüksek ilişkiye yönelik liderlik biçimi kullanılır.
- ❖ Yetki devredici liderlik: Grup üyelerinin yeterlilik ve güdülenme düzeyleri yüksek olduğunda düşük görev-düşük ilişki yönelimli liderlik biçimi kullanılır

Fiedler'in Durumsallık Kuramı

- ❖ Lider ortamın uygun olma durumunda ortaya çıkar
- ❖ Herhangi bir grup üyesi, uygun ortam oluştuğunda liderlik davranışını gösterebilmektedir.
- ❖ *Her ortamda geçerli olan evrensel ve en iyi liderlik biçimi yoktur.*